

Resultaten inspecties blootstelling dieselmotoremissie bij garagehouders

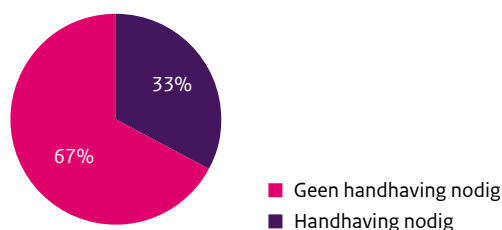
Dieselmotoremissie (DME) is een kankerverwekkende stof. Blootstelling kan verschillende effecten hebben op de gezondheid.

In 2021 en 2022 zijn inspecties uitgevoerd bij 195 garagebedrijven, waar uitstoot van DME voorkomt van zowel voertuigen, machines en apparaten van klanten als het eigen materieel. De inspecties richtten zich op concrete maatregelen die werkgevers moeten nemen om blootstelling aan DME tijdens werkzaamheden te voorkomen. Daarnaast is gecontroleerd op naleving van arbozorgverplichtingen, de aanwezigheid van een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E), met specifieke aandacht voor blootstelling aan DME daarin. In geval van overtredingen volgde na enige tijd een herinspectie.

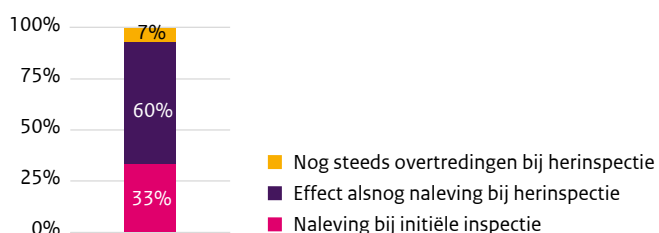
Bevindingen

Werkgevers in de garagebranche zijn zich onvoldoende bewust van de lange termijn risico's van blootstelling aan Dieselmotoremissie (DME).

Uit de inspecties is gebleken dat werkgevers vaak niet voldeden aan de wettelijke veiligheidseisen. Een aanzienlijk percentage, namelijk 67% (131 van de 195 geïnspecteerde werkgevers), heeft geen of onvoldoende maatregelen genomen om blootstelling aan DME te voorkomen. Tegelijkertijd geven de meeste werkgevers tijdens de inspectie aan, dat ze op de hoogte zijn van de gevaren van DME en ernaar handelen. Dit vormt een opvallend contrast.

Figuur 1. Handhavingspercentage na de eerste inspectie

Figuur 2. Nalevingspercentage na herinspecties

Van de 131 werkgevers waar handhaving nodig was, zijn 102 werkgevers opnieuw geïnspecteerd. Bij 7% van hen (14 werkgevers) is opnieuw een overtreding vastgesteld. Als gevolg van de eerste inspecties is de naleving met 60% verbeterd, stijgend van 33% naar 93%. Het is opmerkelijk dat deze werkgevers in staat waren binnen een jaar aanzienlijke verbeteringen door te voeren.

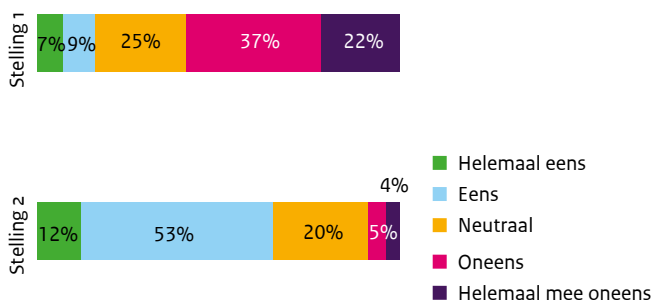
Veel handhaving richtte zich op het nalaten van algemene of specifieke preventieve beheersmaatregelen. Ongeveer 80 werkgevers voldeden niet aan de eisen voor het verstrekken van voldoende adequate arbeidsmiddelen, zoals opsteekfilters. Daarnaast werd gehandhaafd op de vereisten van de RI&E voor DME als kankerverwekkende stof, omdat de beoordeling van de blootstelling aan DME bij werknemers ontoereikend was. Werkgevers verstrekten ook onvoldoende informatie aan werknemers over de gezondheidsrisico's van blootstelling aan DME.

Inspecteurs troffen bij ongeveer de helft van de bezochte werkgevers andere tekortkomingen aan in de arbozorg, waaronder onvolledige en/of niet-getoetste RI&E, het ontbreken van een bijbehorend plan van aanpak (PvA) en het niet regelmatig actualiseren van de RI&E en het PvA. In sommige gevallen werden ook andere risicovolle arbeidsomstandigheden aangetroffen, zoals onbeschermd werken op hoogte of gebreken in de machineveiligheid.

Opvallend is dat er geen verschil is in de inspectieresultaten met betrekking tot blootstelling aan DME tussen werkgevers die wel en werkgevers die niet zijn aangesloten bij een branchevereniging.

Kennis en naleving

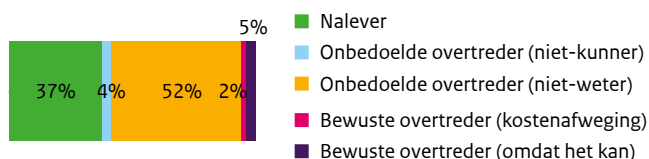
Tijdens de inspecties werden werkgevers eveneens geconfronteerd met enkele stellingen, om te onderzoeken in hoeverre deze werkgevers zich bewust zijn van het risico op blootstelling aan DME. Hoewel niet alle werkgevers de vragen hebben beantwoord, geldt dit wel voor een representatief aantal. De resultaten geven het volgende beeld.

Figuur 3. Stellingen. Boven: Gezondheidsrisico's van het inademen van DME zijn verwaarloosbaar; Onder: In het bedrijf is genoeg kennis om adequate maatregelen te kunnen nemen tegen dit risico

Werkgevers blijken moeite te hebben met een juiste inschatting van de bescherming tegen DME. Ongeveer driekwart van hen geeft aan zich bewust te zijn van de gevaren van DME en voldoende kennis te hebben om passende maatregelen te nemen. Echter, bij slechts een derde van de werkgevers is de bescherming daadwerkelijk op orde, wat neerkomt op een handavingspercentage van 67%. Er is dus een aanzienlijk verschil tussen het aantal werkgevers dat denkt voldoende kennis te hebben en het aantal dat daadwerkelijk alles op orde heeft. Dit vormt een risico, omdat werkgevers wellicht ten onrechte denken dat ze het juiste doen, terwijl ze zich niet bewust zijn van hun gebrek aan kennis.

Inspecteurs maken tijdens de inspecties een inschatting van waarom werkgevers de regels niet naleven. Hoewel werkgevers zelf aangeven voldoende kennis te hebben, stellen inspecteurs dat het grootste deel van de geconstateerde overtredingen voortkomt uit een gebrek aan kennis. Bij enkele werkgevers speelden ook andere factoren, zoals kosten, een rol in de gemaakte keuzes.

Figuur 4. Naleefgedrag werkgever m.b.t. DME

Maatregelen ter voorkoming van blootstelling aan DME

Tijdens de eerste inspectie werd vastgesteld dat veel werkgevers onvoldoende of zelfs helemaal geen maatregelen hadden genomen. Met name het gebruik en onderhoud van het opsteekfilter schoot te kort. Tijdens de herinspectie werd een aanzienlijke verbetering waargenomen bij een groot aantal van deze werkgevers, waar nu wel de nodige maatregelen waren genomen. Het nemen van maatregelen, zoals het aanschaffen, gebruiken en onderhouden van opsteekfilters, kan snel worden uitgevoerd.

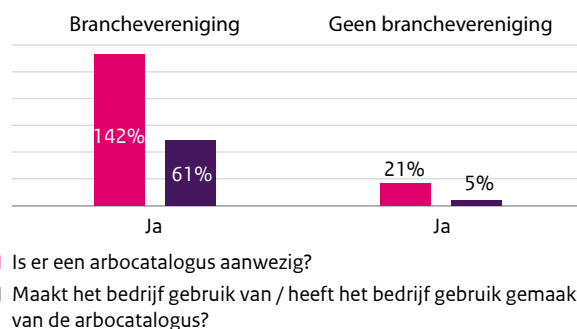
Resultaten RI&E en Arbocatalogus

Naast het inspecteren van genomen maatregelen om de blootstelling van medewerkers aan DME te voorkomen, is er bij de verschillende werkgevers ook gecontroleerd op de naleving van de verplichtingen van de Risico-Inventarisatie & -Evaluatie (RI&E). Bijna alle werkgevers beschikken over een RI&E, maar ongeveer driekwart van de werkgevers heeft er een waarin het risico van DME wordt benoemd. De inspecteurs merkten hierbij op dat er een verschil was tussen bedrijven die zijn aangesloten bij een branchevereniging en bedrijven die dat niet zijn. Het aantal boetes voor het niet hebben van en/of niet voldoen aan de vereisten van de RI&E was aanzienlijk hoger bij bedrijven die niet waren aangesloten bij een branchevereniging.

Zorgwekkend is dat bij de eerste inspectie verreweg de meeste werkgevers geen blootstellingsbeoordeling hadden, waardoor zij geen inzicht hadden in de blootstellingsrisico's binnen hun bedrijf. Bovendien werd niet specifiek vermeld dat het risico van DME verband houdt met de aard van de werkzaamheden, met name het onderhoud en de reparatie van diesel aangedreven voertuigen, volgens de wensen van de klant. Er werd evenmin gesproken over mogelijkheden om de blootstelling terug te dringen. Deze werkgevers waren van mening dat het risico voldoende beheerst werd. Tijdens de herinspecties is geconstateerd dat er aanzienlijke vooruitgang is geboekt in de naleving. Zowel de inhoud als de beoordeling van de RI&E was aanzienlijk verbeterd.

Bekendheid en gebruik Arbocatalogus

Bijna alle bedrijven die zijn aangesloten bij een brancheorganisatie zijn op de hoogte van het bestaan van de Arbocatalogus. Onder de bedrijven die niet zijn aangesloten bij een brancheorganisatie weet de helft ervan af. Echter, het daadwerkelijke gebruik van de Arbocatalogus om de risico's te beheersen blijkt aanzienlijk lager te liggen. Bedrijven die bij een branchevereniging zijn aangesloten presteren op dit gebied niet veel beter dan bedrijven die niet bij een branchevereniging zijn aangesloten. Dit is zorgwekkend, omdat de Arbocatalogus juist dient als een instrument waar werkgevers- en werknemersorganisaties binnen de wettelijke kaders afspraken aken over hoe blootstelling aan DME kan worden voorkomen.

Figuur 5. Bekendheid en gebruik Arbocatalogus